

Sammanfattning av Munck-släkt

1. Svensk släkt Munck

Jag fick i september 2012 uppdrag att efterforska sanningshalten i att en Munck-släkt med bemärkta personer i Östergötland hade släktskap med den berömde norsk/danska sjökaptenen Jens Munck.

I Nordisk familjebok 1887 kan man läsa :

Munk, Jens, dansk sjöfarande, född d. 3 Juni 1579 i Nedenæs i södra Norge af danska föräldrar, gick 1591 till sjöss och kom till Portugal och Brasilien, der han upplefde många äfventyr, samt återvände först 1598 till Europa. Han var sedan skeppare i sitt hemland och for 1609 med ett fångstfartyg till Ishafvet, men hans fartyg förläste både då och följande år på en expedition till Novaja Zemlja. År 1612 var han kapten på flottan utanför Elfsborg och förde 1614 en rysk beskickning n. om Norge till Archangelsk. Den 20 Maj 1619 afgick M. med två fartyg från Köpenhamn för att söka en nordvästpassage till Indien. Han seglade upp förbi Grönland och kom slutligen in i norra delen af Hudsonviken, der han kastade ankar vid Churchillflodens mynning på 58° 44' n. br. Der låg han infrusen hela vintern och hade med sitt folk att utstå svåra lidanden. – Af 64 mans besättning bortrycktes 62 af skörbjugg. Med sina kvarlevande två man gick han likväl d. 16 Juli ombord på det ena af sina fartyg och kom fram till Bergen d. 21 Sept. M. användes sedan i flere vigtiga uppdrag. Han dog d. 3 Juni 1628, just som han stod i begrepp att anträda en ny nordvestfärd för att taga sitt »Nova Dania» i besittning för danska kronan. Ur hans Navigatio septentrionalis (1624; ny uppl. 1883) framgår, att M. var en duglig, oförskräckt och gudfruktig man.

I min forskning bakåt i tiden i den svenska Munck-släkten har jag kommit till ön Ven och Sankt Ibbs församling. Där fanns från 1678 en präst Niels Thomassen Munck, född 1647 på Jylland och död 1708 på Ven. Hans sonsonson är kyrkoherden Magnus Samuel Munck född 1764 i Hällestad förs. i Skåne och död 1816 i Tåby förs. utanför Söderköping. Denne Magnus Munck och hans barn var utgångspunkten för min forskning.

Här följer fäderna i varje generation bakåt så som jag funnit dem :

Magnus Samuel Munck, kyrkoherde i Tåby församling
född 1764-05-18 i Hällestad förs., Malmöhus län
död 1816-01-20 i Tåby förs., Östergötlands län, son till

Nils Jöran Munck, kronobefallningsman och häradskrivare
född 1716-08-16 i Vadensjö förs., Malmöhus län
död 1772-07-02 i Hällestad förs., Malmöhus län, son till

Thomas Munck, ryttmästare i Skånska Tremännings Regimentet
född 1689 i Sankt Ibbs förs., Malmöhus län
död 1756-12-06 i Vadensjö förs., Malmöhus län, son till

Niels Thomasen Munck, präst i Sankt Ibbs församling
född cirka 1647 på Jylland
död 1708-02-04 i Sankt Ibbs förs., Malmöhus län

Niels Thomassen Munck fick en dotter Marna Munck f. 1681 som gifter sig med efterträdaren som präst i Sankt Ibb, Johannes "Jöns" Espman. Jöns tillträder som präst 1708 och gifter sig med Marna året efter. Med honom börjar kyrkböckerna föras någorlunda i Sankt Ibb. Tack vare Jöns Espmans anteckningar om vad som skedde på Prästgården (fastighet Nr 41 i Sankt Ibb) framgår att redan under Niels Muncks levnad bodde där en syster till honom som hette Sidsele Thomasdotter Munck. Hon är född c:a 1639 i byn Dal, Ferslevs socken, Fleskum härad i Aalborgs stift. I dödsnotisen skriver han att hon är syster till företrädaren Niels och att fadern är Thomas Jönsson Munck sockenfogde på Nordjylland. Tolkningen finns som Bilaga 1.

(Källa till ovan är Födelse- och dopböcker, Sankt Ibbs församling, hos Riksarkivet med beteckning SE/LLA/13327/C I/1 (1709-1772). I denna finns Prästgården under fastighet 41 i SVAR med bildid: C0066800_00048.)

Jag har tolkat namnet Thomas Jönsson Munck som likvärdigt med Thomas Jensen Munck på danska. Han har fått en dotter 1639 och en son 1647. Om dottern är den förstfödda är Thomas själv född c:a 1615 - 1620. Detta tidsintervall stämmer med den tid (1613 - 1620) som den berömde Jens Munck var gift med Katherine Adriansdotter.

2. Har då Jens Munck någon son Thomas?

Jag har sökt i ett antal olika biografier över Jens Munck. De har alla olika uppfattning om antalet barn och deras namn. Jag redogör för vad som finns i respektive källa nedan.

2.1 Biografin "Jens Munck" av Thorkild Hansen utgiven på Gyldendal 1965.

Troligen är detta den mest vederhäftiga källan. Men författaren understryker hur lite man verkligen vet. Han understryker också att han inte har förändrat eller lagt till några historiska fakta. Det är en biografi även om han fyllt i med miljöer och funderingar om vad som kunde ha skett. Jag har köpt boken via antikvariat. Avsnitt som behandlar Jens familj har jag översatt i ett separat dokument som Bilaga 2.

I denna anges och namnges fyra barn :

Jens	född c:a 1613
Knud	född c:a 1615
Erik	född 1616
Kathrine	född 1619

2.2 Boken "Kong Kristian Den Fjerde og Hans Maend paa Bremerholm" av H.D. Lind utgiven 1889

Denna finns i utdrag tillgänglig över nätet på http://www.eremit.dk/ebog/c4men/c4m_3c.html .

Under Nr 148 (sid 193) beskrivs Jens Muncks levnad. Där står bl.a. :

"J. M. boede i Kjøbenhavn i Pilestræde og fik her 1619 Sønnen Adrian. S. A. opnaaede 2 andre Sønner Ventebrev paa at komme i Sor Skole; 1623 fik endnu en Søn Ventebrev, medens det bestemtes, at de 2 førstnævnte skulde optages straks."

Detta tolkar jag och andra forskare som att Jens hade 4 söner varav en hette Adrian (som morfar) och var född 1619. Vi har nu två förslag på 4:e barnet : Kathrine eller Adrian.

2.3 Webbversionen av Store Norske Leksikon

Biografi för Jens Munck finns på http://snl.no/nbl_biografi/Jens_Munk/utdypning

Här nämns hans båda äktenskap men inget om barn.

2.4 Engelska Wikipedia

http://en.wikipedia.org/wiki/Jens_Munk

Nämner inget om hans familjeliv.

2.5 Dansk forskare Finn Holbeck

Presenterar sina resultat om Jens Munck på <http://finnholbek.dk/genealogy/getperson.php?personID=I36454&tree=2>

Han anger en son Jens född 1631 och Erik född 1616. Namnen överensstämmer med ref. 2.1 ovan men Jens kan inte vara född 1631 då fader Jens dör 1628. Födelseår 1613 är mer troligt.

2.6 Dansk forskare Jörgen Marcussen

Denna danska forskare har intresserat sig för Jens Munck. Något av hans resultat finns på <http://www.jmarcussen.dk/historie/reference/person/jmunk.html>.

Jag har skrivit till honom (2013-01-19) och presenterat hur jag kommit till Thomas Jensen Munck och frågat om han hade några tips. Han svarade omgående men hänvisar endast till vad som finns i referens 2.2 ovan. Han har letat sönerns namn i Danskt Biografiskt Leksikon och i dansk Personalhistorisk Tidskrift men inte funnit deras namn där.

3. Alternativ fader till Thomas

Jens Munck den äldre (1579-1628) hade också en son Jens född 1613. Kan då Thomas Jensen Munck vara son till denna Jens den yngre? Nej det är ej möjligt. Även om Thomas dotter Sidsele som föds 1639 är hans första barn så finns endast 26 år för två generationer. Om Thomas Jensen Munck är bördig från den berömde Jen Munck den äldre så måste han finnas i syskonskaran som föds mellan 1613 och 1620.

4. Slutlig analys

Vi har ovan fått följande förslag till namn på barnen till den berömde Jens Munk : Jens, Knud, Erik, Kathrine och Adrian. Men ingen Thomas. Forskarna är oense både om sönerns namn och antalet. Att det skulle ha funnits 4 söner finns från flera källor. Namnet Adrian betraktar jag som mycket osäkert även om det skulle ha ärvts efter hans morfader.

Det är fortsatt en viss möjlighet för att Thomas Jensen Munck är son till den berömde Jens Munck. Det fortsatt starkaste indiciet är att det i den svenska Munck-grenen funnits den traditionen sedan länge och till våra dagar.

Bengt Eriksson
Fridtunagatan 19
58212 LINKÖPING
mailto:bengt@eribb.se
Tel. 013-153180, 070-3713164